

Δήμητρα Τερζοπούλου

ΤΑΦΙΚΑ ΑΝΑΓΛΥΦΑ ΜΕ ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Στην ανακοίνωση θα γίνει λόγος για τα ταφικά ανάγλυφα της περιοχής της Θεσσαλονίκης, τα οποία κοσμούνται με «προτομές» και εμφανίζονται στη διάρκεια της αυτοκρατορικής περιόδου. Τα περισσότερα από αυτά φαίνεται ότι προορίζονταν να ενσωματωθούν σε ταφικά κτίσματα. Στα ταφικά μνημεία που εξετάζουμε οι «προτομές» παρουσιάζουν μία σχετικά ομοιόμορφη εικόνα ως προς το σχήμα, το τμήμα του σώματος που περιλαμβάνουν και τη διάταξή τους στο πεδίο του αναγλύφου. Επίσης, διακρίνουμε μια τυποποίηση στην απόδοση των ατομικών χαρακτηριστικών μορφών, ενώ συνήθως έντονη είναι και η φυσιογνωμική ομοιότητα μεταξύ των μελών μιας οικογένειας σε πολυπρόσωπα ανάγλυφα. Σε κάποιες περιπτώσεις οι «προτομές» συνδυάζονται και με άλλα εικονογραφικά θέματα στο ίδιο μνημείο.

Οι ανδρικές «προτομές» ακολουθούν συχνά πρότυπα προγενέστερα της περιόδου στην οποία χρονολογούνται και οι περισσότεροι τύποι είναι διαχρονικοί. Οι γυναικείες προτομές υιοθετούν συχνότερα τη σύγχρονη μόδα της εποχής σε ότι αφορά τις κομμώσεις και τα πρόσωπά τους αποδίδονται πιο ιδεαλιστικά. Γενικά, οι κομμώσεις στα ταφικά ανάγλυφα της περιοχής της Θεσσαλονίκης αποτελούν κυρίως ένα *terminus post quem* για τη χρονολόγηση των μνημείων, κάτι που επιβεβαιώνεται και από μερικά ακριβώς χρονολογημένα ανάγλυφα. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι σπάνια αποδίδονται με εγχάραξη η κόρη και η ίριδα των ματιών, ακόμα και στον ύστερο 2ο και στον 3ο αι. μ.Χ.